

Riigi Teataja

Almub tartoidust mōōda.

Toimetust ja talitust: Toompea loš-
fis (pahemas tiivas, alumisel
korral). Kontor on awatud tella
½9—½2. Sealsamas lehe telli-
miste wastuwõtmine. Rõnetraat:
toimetust 446, kontor 232.

Tellimise hind: 100 numbrit —
1000 mł., 50 numbrit — 500 mł.,
25 numbrit — 250 mł., üfsit-
number 10 mł.
Tellimisi wõetakse wastu mitte
wähem kui 25 numbri peale.

Kuulutuste ja teadaannete hind:
Kõhtukuulutused, juuruse peale
waatamata 100 marka; laotatud
isikutunnistuste kuulutused 50
marka; muud kuulutused iga m/m-
rida 8 marka.

Nr. 47.

Teisipäewal, 1. juunil 1926 a.

Nr. 47.

II.

Sisu: Täiendaw määrus isikutunnistuste kohta.

Määrus põllumajandusliikude ehituslaenude wäljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.

Määrus maaparanduslaenu fondi walitsemise, laenude wäljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.

Määrus kuldfrangi kurssi kohta tolli- ja sadamamaksude wõtmisel.

Määrus rändawposti sisseseadmise kohta.

Sundmäärus registreeritud finnismuinaswarade kaitseabinõude kätitamise kohta.

Zuhatuskiri kohtuajutustele kriminaalasjade arutamisele määramise korra kohta.

Tasunormid tuletoorjewahtwa pidajatele Wiljandi maakonnas

III.

Nimetused, ametiste kinnitused, ametist wabastused.

Teadaanne Eesti ja Ameerika-ühisriikide wahelise sõprus-, kauba- ja konsulaarlepingu jõusseastumisest.

Teadaanne riigistatud mõisate ehk nende osade kohta sõlmitawate lepingute asjus.

Teadaanne Eesti Wabariigi Zundi rahwuse 1. kultuur-nõukogu walimiste tagajärgedest.

Teadaanne laadapidamise ajukoha muutmisest Kuikatti wallas, Walgamaal.

Teadaanne uue laada pidamisest Mõdu wallas, Wiljandimaal.

II.

Wabariigi Walitjuse poolt 26. mail
1926 a. wastu wõetud

Täiendaw määrus isikutunnistuste kohta.

Wabariigi Walitjuse poolt 9. weebruaril 1923 a.
wastu wõetud ajutine määrus isikutunnistuste
kohta („R. L.“ nr. 25 — 1923 a.) muudetakse
järgmiselt:

§ 1. Märkus. Lapsed alla 15 aasta
wanuse märgitakse nende wanemate isiku-
tunnistustele. Nemad wõiwad omale eraldi
isikutunnistuse saada ainult wanemate,
hooldajate wõi eestkõstjate palvel.

Riigihwanem J. Teemant.

Sijeminister Einbund.

Riigisekretär A. Terras.

Wabariigi Walitjuse poolt 21. mail
1926 a. wastu wõetud

**Määrus põllumajandusliikude ehituslaenude wäl-
jaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.**

(Wälja antud põllumajandusliku ehituslaenu sea-
duje § 3 põhjal, „R. L.“ nr. 27 — 1926 a.)

§ 1. Laenu antakse põllupidajatele maapanga
fandi põllumajandusliikude hoonete ehitamiseks,
fui wastawad hooned maakohal puuduwad ehk
fajutusfõlbmatuks muutunud.

§imeses järjekorras aga antakse laenu elu-
maja ja karjalanda ehitamiseks wõi nende hoonete
ülesehitamiseks, mis tuleõnnetuse läbi häwine-
nud ehk fajutusfõlbmatuks muutunud.

§ 2. Laenu antakse: puuhoonete ehitamiseks
funi 60%, jegaehitusteks funi 70% ja tulekindlast
materjalist (kivist, kiwist, betoonist jne.) ehitami-
se korral funi 80% ehituskuludest, fuid mitte üle
40% finniswara hinnatud wäärtuse (maha arwa-
tud ingrosseeritud wõlad).

Tuleõnnetuste läbi hävinenud ehk kahjustuskõlbmatuks muutunud hoonete ülesehitamiseks antav laen ei või ühes väljamaksmisele kuuluva finnisummaga kokku tõusta üle eelpooltähtendatud normide.

Ehituskulude kindlaksmääramisel võetakse arvesse, vastavalt koha juurusele, elumaja juures selle mahutus kuni 45 kantfülda ja lauda juures kuni 60 kantfülda.

§ 3. Ehituslaenu antakse välja võlakohustuste vastu finnisvarade pantimise kindlustusel. Kuni laenu lõpuliku tasumiseni pole laenuajaal digust finnisvara jaotada või tükeldata ilma maapanga nõusolekuta. Panditavate finnisvarade hindamine sünnib maapanga poolt selle põhikirjas ette nähtud alustel (põhif. §§ 29 ja 30).

§ 4. Laenu saamiseks tuleb laenujoovijal esitada maapangale jooviavaldus, mis sisaldama peab järgmisi andmeid:

- laenujoovija nimi ja elukoht, teateid koha peal asuvate hoonete ja ehitada kavatseltavate hoonete kohta: suurus (pikkus, laius, kõrgus), ehitusmaterjal, misjagused eeltööd on laenuaja poolt juba ehituseks tehtud, kas tarvilik ehitusmaterjal kohal ja mis nimelt,
- andmed maa-ala juuruse kohta, mis laenujoovijal kasutada,
- joovitava laenu summa kohta.

Peale selle tuleb esitada maapangale jooviavaldus, et pank, niipea kui vastavad operatsioonid algavad, uue laenu annaks, põhikirjas §§ 21, 49 j. m. täht. tingimustel, ja riigikassa summadest saadud laenu tasuks pantlehtedes või rahas, laenuaja arvel.

§ 5. Laenujooviavaldusele tuleb juurde lisada:

- ehituse plaan 2 eksempl. ühes eelarwega ja tööde kirjeldusega,
- ametlikud tõendused laenujoovijal kasutada oleva maa-ala viimase hindamise ja liikumata waranduse — ning tulumaksu kohta,
- wäljavõtte finnistusjaoskonna registrist laenujoovija finnisvara kohta,
- wallawalitsuse tunnistus koha peal asuvate hoonete ja majapidamise seisukorra kohta (kas tarvilik inventar olemas jne.).

Tuleõnnetuse juhtumustel tuleb esitada tõendused hävinenud hoone wäärtuse, finnitussumma ja finnitusselti hindamise kohta.

Märkus. Plaanid peawad warustatud olema mõõdudega ning sisaldama a) ehituse põhiplaani, b) eestwaate ja c) ristlõikelõike. Ehituste kohta on makswad põllutööministri juhtnõuroides „R. T.“ nr. 17/18 — 1925 a. tähtendatud ehitustehnilised nõuded.

§ 6. Laenuandmist, laenu suurus ja kawatsetud ehituste otstarbekohasust otustab maapanga

juhatus samadel alustel, mis ette nähtud panga põhikirjas panga oma laenude andmisel.

Wastawate operatsioonide alustamisel maapanga omal arwel on panga juhatus kohustatud hoolt kandma, et riigikassa summadest antud põllumajanduslikud ehituslaenu maapanga poolt üle võetaks ja riigikassale tasutaks.

§ 7. Ehituslaenu võlakohustus võetakse kuld-kroonides. Laenu kättesaamiseks saadab maapank laenuajaale allakirjutamiseks võlakohustuse.

Allkirjad tõestatakse notariaalselt.

§ 8. Peale võlakohustuse ingrossseerimist watas finnistusjaoskonnas antakse laen välja maapangast ehk joowi korral wastawast Eesti panga osakonnast G. markades, milleks võlakohustuses tähtendatud kroonid päewakursiga ümber arwatakse.

§ 9. Laenu wäljaandmisega ja ingrossseerimisega ühenduses olwad lõwud ja maksud kannab laenuwõtja, samuti finnisvara hindamise kulud.

§ 10. Riigikassa summadest saadud laenu pealt maksab laenuaja intress 4% aastas, kuni laenu tasumiseni maapanga kaudu (§§ 4 ja 6). Intressid maksetakse poole aasta wiisi ette 1. mais ja 1. novembriks; esimese tähtaja intress arwatakse laenu wäljaandmise päewast.

Kui laenuaja ei esita maapangale, wiimase poolt määratud ajaks, dokumentisid või summajätkuludeks, mis tarwilikud uue laenu andmiseks maapanga poolt, et käesolewat laenu tasuda, on laenuaja kohustatud saadud summad tagasi maksma hiljemalt 3 kuu jooksul, arwates maapangalt wastawa teate saamise päewast.

§ 11. Wäljaantud laenu ja intressid tasutakse Eesti markades krooni kursi järele tasumise päewal.

§ 12. Tähtajaks mitte makstud summad loetakse võlaks ja nende pealt arwatakse 1% kuus wiivitustrahwi, poolikud kuud terweks lugedes.

§ 13. Laenuaja on kohustatud ehitustööd, mille tegemiseks laen antud, täide wiima: puuhoonete ehitamisel kaks aasta jooksul ja tulekindlate hoonete ehitamisel — kolme aasta jooksul laenu esimese aja wäljaandmise päewast arwates, täites jalgjuures ülesseatud ehitusnõudeid ning täpselt finni pidades laenu saamiseks esitatud hoone plaanist ja tööde kirjeldusest.

§ 14. Kuni laenu täieliku tasumiseni pole laenuajaal digust ehitatud hoonete juures ümberehitusi teha ilma maapanga kirjaliku nõusolekuta.

Laenuaja on kohustatud hooneid oma kulul korrast hoidma ja parandama. Kuni laenu lõpuliku tasumiseni on maapangal õigus hooneid üle wadata oma esitaja ehk põllutööministeeriumi ametnikkude või kohalise wallawalitsuse kaudu.

§ 15. Ehituslaenu abil ehitatud hooned tulewad kuni laenu lõpuliku tasumiseni täies wäärtuses tule vastu finnitada ja poliisid maapangale

üle anda. Kui laenuaja hiljemalt viisteistkümmend päeva enne finnituse tähtaja lõppu maapangale finnituse uuendamise dokumenti ei esita, on maapangal õigus hooneid finnitada laenuaja arvel, kes kohustatud on selleks kulutatud summat hiljemalt lähemaks maksutähtajaks ära diendama, ühes 1% intressiga kuus. Ei ole nõutud summad antud tähtajaks diendatud, nõutakse need fonduslikult jisse.

Tuleõnnetuse korral arvatakse finnitusafutuse poolt välja maksetavast summast hoone peal lasunud võlad riigile maha, kuna ülejääv osa laenuajaale välja makstakse.

§ 16. Kui laenuaja ei täida §§ 13 ja 14 tähendatud tingimusi ehk on laenu ära tarvitanud teieks otstarbeks, kui see määratud, — nõutakse kogu laen maapanga poolt terves summas fonduslikult jisse, ühes maksimata intressidega. Peale selle on laenuaja kohustatud maksma trahvi 2% kuus laenuaamise päevast kuni tasumise päevani.

§ 17. Maapangale maksab rahaministeerium tasu panga põhikirja § 112 pt. 4 alusel, kokkuleppel maapanga juhatusega.

Riigivanem J. Teemant.

Rahaminister Leo Sepp.

Põllutööminister S. Laretei.

Kiigijekretär R. Terras.

Wabariigi Valitsuse poolt 21. mail 1926 a. antud

Määrus maaparanduslaenu fondi valitsemise, laenude väljaandmise, kindlustuse ja tasumise korra kohta.

(Välja antud maaparanduslaenu fondi seaduse § 13 põhjal, „R. L.“ nr. 191/192 — 1925 a.)

§ 1. Maaparanduslaenu fondi valitsemine, laenude väljaandmine, kindlustuste võtmine ja laenude ning selle tähtajaliste maksude jissenõudmine pannakse Eesti maapanga peale.

§ 2. Maaparanduslaenu antakse maaparanduslaenu fondi seaduse § 1 ette nähtud tööde läbiwiimiseks:

- maade kuuwatamiseks ja niisutamiseks;
- jõgede ja ojade reguleerimiseks, kui nende reguleerimist on vaja maaparandustööde tegemisel;
- maade kändudest ja kividest puhastamiseks ja uudismaade ülesharimiseks ja
- teiste põhiparanduste tegemiseks.

§ 3. Kiigi tagavara joode, joostunud maade ning kännustikkude kultiveerimiseks, magistraalfraatide ja jõgede kaevamiseks määratakse laen esimeses järjekorras.

§ 4. Laenu antakse mitte üle 75% kavatsetud tööde väärtusest kuni 15 aasta peale. Laenu kes-

tuse ja tasumise alguse määramisel võetakse arvesse maaparandustööde ajeloom ja kestus, kusjuures:

- weeolude korraldamisel torufraatidega, ühes kändude ja kividest korraldamisega ja uudismaa ülesharimisega on laenu kestus kuni 15 aastat, tasumise algus 6. aastal;
- weeolude korraldamisel torufraatidega ilma punkt a nimetatud lisatööteta või fraatimisel lahtiste fraatide võrguga ühes kändude ja kividest korraldamisega ning uudismaa ülesharimisega, on laenu kestus 12 aastat, tasumise algus 5. aastal;
- fraatimisel lahtiste fraatide võrguga ilma teiste tööteta või kividest ja kändude korraldamisel ning maa ülesharimisel ühes ühikute lahtiste fraatide kaevamisega, on laenu kestus 9 aastat, laenu tasumise algus 4. aastal;
- ühikute fraatide kaevamisel on laenu kestus 6 aastat, tasumise algus 3. aastal.

Märkus 1. Laen ei või ulatada üle 60% laenuaja põllumajandusliku finniswara hinnatud väärtusest, enne laenu väljaandmist (maha arvates ingrossseeritud võlad).

Laenu andmisel soo- ja rahamaade kultiveerimiseks, mis 17. juuli 1921 a. määruse alusel pikaajalisele rendile antud iseseiswate majapidamiste asutamiseks, võib laen ulatada kuni 60% väärtusest, arvesse võttes maaparanduse läbi saavutatavat soo- ja rahamaa väärtuse tõusu.

Samal alusel on komisjonil õigus maaparanduseks laenusid anda maakohtades, kus see riiklisest maaparandus-politika seisukohast tarvilikuks peetakse, maaparandustööde läbiwiimiseks.

§ 5. Maaparanduslaenu antakse:

- ühisustele, kes maaparandustöid ette võtavad ühise enese või ühise liikmetel ka jutada olematel maal;
- maoamanikkudele;
- riigi ja eramaade rentnikkudele, kellele rendileping või maoomanik kindlustab maaparandustööde peale antud laenude amortiseerimise.

Märkus 1. Maakuuwatamise otstarbel kaevatawate magistraalide ja jõgede kaevamiseks, mis mitme maapidaja maadest läbi läheb, võib anda laenu ka ühele isikule tingimisel, et jerrituudidõigus, maksusega vähemalt kuni laenu lõputähtajani, finnistatakse laenuaja kulul (16. detf. 1921 a. seadus wee juhtimise kohta läbi võõra maa §§ 2, 7 ja t.).

§ 6. Era ehk riigimaade rentnikkudele võib maaparanduslaenu määrata § 4 ette nähtud piirides, kuid mitte pikema aja peale, kui rendileping kestab.

Märkus. Riigirentnikud, kes maad saanud põlise pidamise õigusega, võivad laenu saada ka pikema, kui rendileping kestab, aja peale, kui maaparanduse peavalitus annab selleks oma nõusoleku.

§ 7. Maaparanduslaenu antakse välja võlakohustuste vastu finniswarade pantimise või väärtpaberite kindlustusel.

§ 8. Panditavate finniswarade hindamise alused kinnitab põllutööminister kofuseppel rahaministriga. Laenu kindlustuseks esitatud obligatsioonid võetakse vastu 75% väärtuses. On obligatsioon välja antud Eesti markades, võib Eesti maapank marga kursi kõikumise korral lisakindlustuste esitamist nõuda. Kui kohapeal erihindamine ette võetakse, kannab kulud laenusoovija.

Märkus. Kinnisvara võib pandiks võtta kuni 60% hinnatud väärtusest (maha arvates ingrosseeritud võlad).

§ 9. Tõistutele, kellel finniswarasid ei ole või kelle finniswarad pantimise teel võlga tarvilikult ei kindlusta, võib laenu määrata vähemalt kahe kätmehe vastutusele. Gramaade rentnikkude poolt antud võlakohustusele peab vastutajana alla kirjutama ka maaomanik. Gramaade rentnikkudele (§ 4 märkus 1, § 5 p. c ja § 6) võib laenu määrata väärtpaberite või vähemalt 2 kätmehe omavõlalisel vastutusele, kellel vastavas väärtuses finniswarad on. Gramaade rentnikkudele antavate laenude eest peab vastutama ka maaomanik. Käemeeste finnisvara peale tehakse kredithipoteek (B. e.-i. § 1337 märkus), laenuajaaja kulus. Riigimaade rentniku käemeesteks võivad olla ka riigirentnikud, kelle leping sõlmitud vähemalt jama pika aja peale, kui laenu kestvus.

§ 10. Laenu saamiseks tuleb laenusoovijal Eesti maapangale ehk põllutööministeeriumile esitada vastav sooviamaldus, mis sisaldama peab järgmisi andmeid:

- laenusoovija nime ja elukohta ning teateid paranduse alla kuuluva maa-ala asukoha üle;
- maakasutamise aluse kohta (omanik, rentnik);
- üldise maa-ala suuruse, mis laenusoovijal kasutada, ühtikute maaliikide vahetorra kohta ja maa-ala kirjeldust;
- teateid laenusoovija frundil seni tehtud maaparandustööde kohta;
- soovitava laenu summa kohta, kui palju sellest ja millal soovitakse kätte saada;
- pakutava kindlustuse kohta.

§ 11. Laenusooviamaldusele tuleb juurde lisada:

- maaparandustööde kava ühes eelarvega, tööde kirjeldusega ja tasuvuse kalkulasiooniga;
- ametlik tõendus laenusoovijal kasutada oleva maa-ala viimase maahindamise kohta (adrasajandikud, puhtkasurublad jne.);
- väljavõte finnistuse (krepsti) registrist laenusoovija finniswarade, mis laenu kindlustuseks antakse, võlgadega koormatuse üle. Rentnikud esitavad peale selle ametlikult tõendatud ära kirja rendilepingust.
- ametlikud tõendused laenusoovija ja vastutavate käemeeste varandusliku seisukorra üle, kui laenusoovijal puudub finnisvara ehk viimane ei ole küllaldane laenu kindlustamiseks;
- kui laenusoovija on ühing, tulevad esitada ametlikult tõendatud ära kirjad põhikirjast ja otjustest laenu tegemise kohta.

§ 12. Maaparanduslaenu antakse ainult kindla kava järgi ette võetud maaparandustööde tegemiseks, mille otstarbekohasuse, täideviimiseks tarvilikkude kulude ja tasuvuse kohta oma heakskiitvõimist on avaldanud põllutööministeeriumi poolt selleks õigustatud isik või kultuurtehniline asutus.

§ 13. Laenuandmist, laenu suurus, kestust, väljaandmise ja tasumise korda ning kavatsetud maaparandustööde tõhuslikkust otsustab komisjon, mille liikmeteks on rahaministeeriumi, põllumajanduse ja metsade peavalituse esitajad, ning vähemalt 3 esitajat nende põllumajanduslikkude organisatsioonide poolt, kelle osavõtu komisjoni tööstest põllutööminister tarvilikuks tunnistab. Komisjoni juhataja nimetab põllutööminister. Juhatajal on õigus komisjoni koosseisule asjetundjaid isikuid kutsuda ka väljaspoolt. Komisjoni otsused kinnitab põllutööminister. Komisjon asub Eesti maapanga juures.

§ 14. Laenu annab välja Eesti maapank põllutööministri poolt kinnitatud laenu määramise protokollide põhjal maaparanduslaenu fondi seaduses § 2 ette nähtud summadest.

Riigikogu poolt laenu andmiseks lubatud krediidid avab riigikassa Eesti maapangale viimase ettepanekul rahaministri korralduste kohaselt.

§ 15. Laenu antakse maaparanduse tööde täideviimiseks järele ehk ette osade viisi, kuid mitte rohkem kui ühe maaparanduse hooaja tööks piirides korraga. Järgmine osa määratud maaparanduse laenust antakse välja peale selle, kui väljantud laenudele vastavalt on töid täidetud ja tehtud tööde kohta tõendused ette pandud.

§ 16. Maaparanduslaenu võlakohustus võetakse kroonides. Eesti maapank saadab laenuajale võlakohustuse, millele alla kirjutavad laenu-

jaaja ja tarviduse korral ka laenumääramise protokollis tähendatud käemehed, kelle nimed Cesti maapanga poolt laenujaajale teatatakse. Mäkirjad tõestab notaarius.

Märkus. Võlakohustused (§ 17) ja krediitobligatsioonid (§ 9) tulevad ingrossi-rida enne laenu väljaandmist. Makstud ja fulud kannab laenuvõtja.

Kui laen määratud väärtpaberite kindlustusel, siis tuleb laenujaajal ühes allakirjutatud võlakohustusega Cesti maapangale esitada tarvilise summa juures väärtpaberid.

§ 17. Laenu antakse välja Cesti maapangast, ehk joovi korral, vastavalt Cesti panga osakonnast E. markades, milleks võlakohustuses tähendatud kroonid päevakursiga ümber arvatakse.

§ 18. Laenu pealt maksab laenujaaja intresse 4% aastas ning tasub võlakohustuseks määratud summad võlakohustuses märgitud tähtaegadel. Laenu tähtaaja alguseks loetakse eelmine 1. mai ehk 1. november jellel aastal, mil laen ehk jelle I osa välja antud.

Laenu ja intresside tasumise tähtajad on iga aasta 1. mai ja 1. november. Intressid maksetakse poole aasta viisi ette. Intressid laenu väljaandmisel võetakse kuni järgmise tähtajani ette.

Märkus. Laenujaajal on õigus laenu enne tähtaega termelt ehk osaliselt tasuda, kuid ümargustes summates mitte alla 10 krooni väärtuses, kusjuures järgmise tähtajani ettemakstud intressid arvesse võtmata jäävad.

§ 19. Väljaantud laenud tasutakse Cesti markades krooni kursi järele tasumise päeval.

§ 20. Tähtajaks mitte makstud summad loetakse võlaks ja nende pealt arvatakse 1% kuus viivitustrahvi, poolitud kuud terveteks lugedes. Kui võlgnevad summad ei ole tasutud 6 kuni jooksul pärast tähtaega, nõutakse need Cesti maapanga poolt sisse vastuvaidlemata riigimaksjude sisse-
nõudmise korras.

§ 21. Cesti maapanga juhatus võib põllutöministri igakordisel finnitusel, sellekohase palve peale wiljaitalduse, rahe, tulikahju, karjataudide ning teiste loodusjõuliste õnnetuste korral viivitustrahvi nõudmist ära jätta ja tasumise tähtaega pikendada kuni ühe aastani.

§ 22. Kui laen on antud kämeeste kindlustusel, siis on laenujaaja kohustatud iga 3 aasta järele Cesti maapangale saatma ametlikke tõendus-
käteemeste warandusliku seisukorra üle. Leiab Cesti maapank, et laen mitte küllalt kindlustatud ei ole, siis on laenujaaja kohustatud lisakindlustusi andma, ehk laenu kohe tagasi maksma.

Cesti maapangal on õigus nõuda laenu obligatsioonide kindlustusele üle viia, milleks laenujaaja kohustatud on vastavad obligatsioonid välja andma.

§ 23. Laenujaaja on kohustatud töid, milleks laen antud, täide viima mitte hiljemalt kui kahe aasta jooksul, arvates laenu algustähtpäevast. Tööd peavad täidetud jaama sama kava järele, mis laenu nõudmisel ette pandud. Muudatusi võib kavas ette võtta ainult laenumääramise komisjoni loaga.

Märkus. Maaparanduslaenu tarvitamist kui ka maaparandusettevõtete korras-
hoidmist on põllutöministeeriumil õigus kontrollida isikute ja asutuste kaudu. Korras-
hoidmise kontrollimist toimetatakse vähemalt kord kahe aasta jooksul.

Laenujoovija maksab komandeerimise-
ga ühenduses olevad fulud järgmistel juhtumistel:

- a) kui põllutöministeerium ehk komisjon tarvilikuks peab laenu üle otustamiseks kohapeal ülevaatus-
toimetada;
- b) tööd kontrollimisel § 15 tähendatud juhtumistel;
- c) kui edaspidistel rewideerimistel ilmiks tulevad § 23 ja § 24 tähendatud puudused; kui neid pole — kannab fulud põllutöministeerium.

§ 24. Laenujaaja on kohustatud maaparandus-
töid, mille tegemiseks laen antud, korras hoidma (kraavide ja drenide remont, kavas ette nähtud pinnaharimine jne.) kuni laenu lõpliku tasumiseni. Vastasel korral on Cesti maapangal õigus laenu enne tähtaega osaliselt või termelt vastuvaidlemata korras sisse nõuda. Samuti on Cesti maapangal õigus laenu sisse nõuda osaliselt või termelt, kui maa, mille parandamiseks laen antud, läheb kolmandate isikute valdamisele ja kui uus valdaja ei võta oma peale laenu kindlustust.

§ 25. Maaparanduslaenu võib tarvitada ainult nendeks ülesanneteks, milleks laen antud. Kui laen teieks otstarbeks ära tarvitatakse, milleks arvatakse ka § 24 tähendatud tingimuste mittetäitmine, on laenujaaja Cesti maapanga nõudmisel kohustatud laenu ühes intressidega tagasi maksma, peale selle trahvi 2% kuus välja-
antud laenu summa pealt, arvates väljaandmise päevast kuni tasumise päevani.

§ 26. Kui laenujaaja ehk mõne käemehe warandus konkursi alla langeb ehk mõni kämeestest jureb ehk oma waranduse kolmandatele isikutele võõrandab, võib Cesti maapank laenu vastuvaidlemata korras tagasi nõuda, kui määratud tähtaja jooksul ei ole uusi kindlustusi esitatud.

§ 27. Enne maaparanduslaenu fondi seaduse („R. T.“ nr. 191/192 — 1925 a.) ja käesoleva määruse maksmapanemist välja antud maaparanduslaenu intresside määra võib alandada 6% pealt 4% peale, kui laenujaaja selleks kirjalikult jopwi avaldab ja nõus on tunnistama kõiki neid

tingimusi, mis maaparanduse laenu fondi seaduses ja käesolevas määruses ette nähtud on ning selles annab kirjaliku kohustuse.

§ 28. Cesti maapanga juhatusel koosolekuteft maaparanduslaenu asjus võtab põllutöoministri ehitaja hääleõigusega osa. Ei ole põllutöoministri ehitaja § 22 tähendatud Cesti maapanga juhatusel otsusega nõus, antakse küsimus põllutöoministrile otustamiseks.

§ 29. Laenude valitsemise, arvestamise ja fiseendimisega seotud kulude katteks arvatakse maha laenuajaajalt tähtajaliste maksude näol fise tulnud summadest 1% väljaantud laenu algwõla ja Cesti maapanga põhikapitali täiendamiseks 10% tähtajaliste maksude näol fise tulnud summade pealt (E. m. p. §§ 112 ja 115).

§ 30. Laenude valitsemise, arvestamise ja fiseendimisega seotud kulude katteks saab maapank tasuta, kofkuleppel põllutöö- ja rahaministri ning maapanga juhatusel vahel maapanga põhikirja § 112 p. 4 alusel määratavates piirides. § 115 tähendatud mahaarvamisi ei tehta.

§ 31. Käesoleva määruse maksmapanemiseega muudetakse ära Wabariigi Valitfufe poolt 8. septembril antud määrus maaparanduslaenu väljandmise kohta („R. T.“ nr. 114 — 1923 a.).

§ 32. Käesolev määrus hakkab maksma tema vastuvõtmisega.

Riigivanem J. Teemant.

Põllutöominister G. Raretel.

Riigisekretär R. Terras.

Määrus kuldfrangi kurfi kohta tolli- ja sadama maksude võtmisel.

Määrusega 29. detf. 1924 a. („Riigi Teataja“ nr. 150 — 1924 a.) maksma pandud kuldfrangi kurfs (1 f.-fr. = 75 Gmf.) jäetakse maksmaks ka 1926 a. juunikuu peale.

26. mail 1926 a. Nr. 235.

Rahaminister Leo Sepp.

Teedeministri määrus rändawposti fisefiseadmise kohta.

M l u s: Posti-telegraafi seadus E. f. XII kõide I jagu § 2 p. a.

(„Riigi Teataja“ nr. 197/198 — 1925 a.)

1. Maakohtades, kus postitarvitamine wähe- done, lubatakse postijaadetiste postilewõtmist ja wäljastamist ning ajalehtede tellimiste wastuwõtmist toimetada rändawposti abil.

2. Rändawposti tegutsemine seisab selles, et teatud maakohtas teatud marsjruudi järgi, teatud päewadel ja tundidel foidab kohaliku postkontori postiametnik marsjruudis ette nähtud kii- lad ja asumid läbi ning toimetab kohapeal liht ja täht- tatud kirjaposti, samuti rahakaartide, postpakkide ja

wäärtjaadetiste wastuwõtmist ja wäljastamist ning wõt- ab ajalehtede tellimisi wastu.

3. Rändawposti käigu plaani seab kofku ko- halik postkontori ülem, kofkuleppel kohaliku walla- walitfufega. Postikäigu plaani finnitab posti peawalitfufe ülem.

4. Maakohtad, kus rändawpost fisse seatakse, määrab kindlaks posti peawalitfufe ülem, samuti annab wiimane lähemad juhfnõõrid rändawposti tegutsemise kohta.

Tallinnas, 26. mail 1926 a. Nr. 2208.

Teedeminister D. U m b e r g.

Posti peawalitfufe ülem G. Tallaja s.

Saridusministeeriumi fundmäärus registreeritud finnismuinaswarade kaitseabinõude käsitamise kohta.

(Wälja antud muinaswarade kaitsefiseaduse §§ 14 ja 20 põhjal, „R. T.“ nr. 111/112 — 1925 a.)

Sellest ajast, kui finnismuinaswarade kaitse alla wõtmisest teatatud ififule wõi asutusele, kelle omanduses wõi waldamisel nad on, pannakse nende kohta maksma järgmised määrused:

§ 1. Kiriwaja asulatel, kalmedel ja matufepai- kadel on keelatud maaharimine, kaewamine ja ehi- tuste püstitamine.

§ 2. Samuti on keelatud:

hiiekohtade kaewamine ja harimine ja hiie- puude raiumine, samuti nendes olewate pööfaste häwitamine;
hiie allikate kuwatamine, kraawitamine ja rookimine;
ohwrikivide ja teiste ajalooliste märkide, kivi- de, kivistide ja piirikiwide lõhkumine, ümberpaigutamine ja fiseehitamine.

§ 3. Muinaslinnadel ja pelgupaikadel on kee- latud maaharimine, kaewamine, liiwa-, kruusa- ja kivi- de wõtmine ning ehituste püstitamine.

§ 4. On keelatud restaureerida kirikute, kloost- rite, kabelite, losside ja kindluste waremeid, samuti nende fisse wõi külge püstitada ehitusi.

§ 5. Kaitse alla wõetud ehitusi ja ehitusrühmi on keelatud lammutada ja ümber ehitada, samuti nende ifeloomulikke ofi nagu fassaade, portaale, fise- misi wõi wäliseid fannistusi, fatuseid, samuti parandamistööde juures nende ilmet muuta.

§ 6. Sooned, mis ehitatud eelmistes para- grahwides 1—5 nimetatud muinaswaradele enne nende kaitse alla wõtmist, wõib endiselt wabalt tarvitada, kuid neid ei tohi laiendada wõi nende juures toimetada töid, mis nende all olewaid mä- lestusmärke weel enam rifuwad.

Samuti wõib künni alla wõetud muinasjäänu- feid samaks otstarbeks ja famal määral edasi tar- witada.

§ 7. Kui majanduslised või teised mingisugused olud nõuavad paratamatult par. 1—3 nimetatud muinasvarade rikkumist, eriti maa-ala harimist või ehituste püstitamist või foguni mälestusmärkide kõrvaldamist, siis tuleb selleks luba küsida haridusministeeriumilt, kes muinasnõukogu arvamist ära kuulates ja kohapeal asja järele vaadates, lasseb tarbeks muinasvara läbi uurida ja hiljemalt kahe kuu jooksul, arvates loomulikest põhjustest, asja ära otsustab.

§ 8. Kui par. 4 nimetatud varemeid tahetakse ühel või teisel viisil ära kasutada, eriti sealjuures nende sisje või külge kuuluvatele maa-aladele ehitusi püstitada, siis tuleb selleks haridusministeeriumilt luba nõutada, esitades ükssümpaanselt plaanid ja kavad, mis tarbeks vastava ala eriteadlastele ja igal juhtumisel muinasnõukogule läbi vaatamiseks ja heakskiitmiseks edasi antakse.

§ 9. Kui par. 4 ja 5 nimetatud muinasvaru ähvardab hävinemine ja isikud või asutused, kelle omanduses või valdamisel nad seisavad, ei suuda tarvilisi parandusi teha, siis tuleb sellest aegasti teatada haridusministeeriumile ning esitada tarviliste paranduste plaanid ja kalkulatsioonid.

Tallinnas, 26. mail 1926 a. Nr. 3836.

Haridusminister J. Lattif.

Teaduse- ja kunstiosak. juhataja G. Mey.

Riigikohtu juhatuskiri kohtuasutustele kriminaal-asjade arutamisele määramise korra kohta.

Antud 17. mail 1926 a. Kohtu asut. sead. § 167 põhjal.

Kriminaal-asjade avalikule kohtulikule arutamisele võtmine sünnib niivõrd kui isäralised olud seda teist ei nõua, asjade kohtusse tuleku järjekorras. Väljaspool üldjärjekorda peab arutusele määratama esimeses joones vangilised asjad, selle järele ametalased ja riigi varaliste huvidega seotud mittewangilised kuriteo asjad. Et seda nõuet läbi viia neis kohtutes, kus asju rohkem tagavaras on, kui neid ühe kuni kahe kuu jooksul jõutakse läbi arutada, ei pea seal kohtuistungite päevi mitte kõiki pikema aja peale ette vahettegemata kõikfugu asjadega nende tuleku järjekorras finni pandama, vaid peab mõni istungi päev kas täielikult ehk osalt waba hoitama, et ka neid kiiremat arutamist nõudwaid asju, mis veel hiljem kohtusse tulewad, võidakse ilma pikema seismiseta arutusele võtta. Selle kõrval peavad kohtud takistamata teistes asjus, mis üldjärjekorras arutusele määratakse, jätkama kutsetähtede võimalikult warakult väljasaatmist, et neid kutsutavatele võidakse aegasti kätte toimetada ja nendele nende elukoha muutmisel uude elukohta järele saata ja kutsetähtede teised eksemplarid aegasti võiksid tagasi jõuda. Selgub, et mõnes asjas mõni asjaosaline, kelle ilmumine tähtis

ja tarvilik on, ei saa kawatsetud päeval kohtusse ilmuda, siis võib kohtu juhataja ka siis veel, kui kutsed on juba välja saadetud, asja arutamist teise, parajama aja peale määrata, ilmvõibimata teadustades sellest väljakutsutud asjaosalijali.

Riigikohtu esimees R. Parts.

Ülemsekretär Anilin.

Teadaanne tajunormide kohta tuletõrjewahe pidajatele Wiljandi maakonnas.

(„R. T.“ nr. 181/182 — 1925 a.)

Wiljandi maakonnawalitsus teatab, et siseministri kindmääruse 9. oktoobrist 1925 a. („R. T.“ nr. 181/182) § 4 põhjal määras maakonnandukogu oma koosolekul 22./23. aprillil j. a. prot. nr. 1 p. XXIII all tuletõrjewahe pidajatele Wiljandi maakonnas korraldatawatel pidudel, lõbusustel jne. tajunormiks 20 marka tunnis.

Tähendatud tasu maksmine on kinduslik maakonnawalitsuselt finnitatud ja „Riigi Teatajas“ nr. 43 — 1926 a. avaldatud kohtades.

Wiljandis, 17. mail 1926 a. Nr. 323.

Maakonnawalitsuse esimees G. Lauri.

Sekretär M. Siitam.

III.

Nimetused.

Kohtuministeeriumis:

Wiljandi-Pärnu rahukogu ringkonna Mõisaküla jaosk. kohtupristawi k. t. Eduard Oja määratakse Pärnu jaosk. kohtupristawi kohuste täitjaks, arvates 7. aprillist 1926 a.

Pärnu 3. jsk. rahukohutuniku sekretär Hans Jaanhold määratakse Wiljandi-Pärnu rahukogu ringkonna Mõisaküla jaosk. kohtupristawi kohuste täitjaks, arvates 1. maist 1926 a.

Ametisse finnitused.

Rahaministeeriumis:

1. aktiisiringkonna noorema kontrolöri k. t. Jaan Paas finnitatakse sama ringkonna nooremaks kontrolöriks, asukohaga Gaapsalus, arvates 1. maist 1926 a.

Ametist wabastused.

Wälisministeeriumis:

Poliitilise osakonna juhataja August Schmidt wabastatakse ametist tema nimetamise puhul Moskwa jaatkonna nõunikuks, arvates 1. aprillist 1926 a.

Teedeministeeriumis:

Teedeministri abi k. t. Walter Rosenthal wabastatakse oma palvel teedeministri abi kohuste täitmise, arvates 18. maist 1926 a.

Wälisministeeriumi teadaanne.

Wälisministeerium teatab käesolevaga, et 22. mail 1926 a. wahetati Tallinnas ratifikatsiooni kirjajad Cesti ja Ameerika Ühisriikide wahelise sõprus-, kauba- ja konjulaarlepingu kohta, misjagune alla kirjutatud Washingtonis 23. detsembril 1925 a. ja Riigifogu poolt finnitatud 25. märtil 1926 a. (jeadus nr. 43, „Riigi Teataja“ nr. 31 — 1926 a.). Seega on nimetatud leping, artikkel XXIX-da põhjal, jõusse astunud 22. maist 1926 a.

Tallinnas, 26. mail 1926 a.

Wälisministri abi Tofer.

Maakorralduse peawalitsuse teadaanne negotiorum gestorite poolt riigistatud mõisate ehk nende osade kohta sõlmitawate lepingute asjus.

On juhtumisi, kus riigistatud mõisate pidajad — negotiorum gestores — nende hoole all olemate mõisate külge kuuluwate kohtade kohta pikaajalisi lepinguid on sõlminud, mitte arwestades, et negotiorum gestori instituit ainult jookswate asjade ajamist eeldab ja negotiorum gestoritele mingit õigust ei oleta nende waldamisel olemate wõõraste waranduste kohta pikemaajalisi tehinguid sõlmida, mis waranduse nende käesolemise ajast üle ulataks.

Asjaosalistele hoiatuselks teatab maakorralduse peawalitus, et negotiorum gestori instituiti lõpetamisel lepingud, mis sõlmitud peale maaeaduse ilmunist endiste omanikkude poolt riigistatud waranduste kohta maaeaduse mõtte wastaselt, tunnistatud ei saa ja selle läbi tekkivad kahjud kõik asjaosaliste kanda jääwad.

19. mail 1926 a. Nr. 4009.

Maakorralduse peawalitsuse

juhataja L. Sinberg.

Sekretär M. Persman.

Cesti Wabariigi Juudi wähemusrahwuse 1. kultuur-nõufogu walimiste peakomitee teadaanne Juudi rahwuse 1. kultuur-nõufogu walimiste tagajärgede üle.

Cesti Wabariigi Juudi rahwuse kultuur-nõufogu walimise määruste § 47 põhjal teatab peakomitee, et 23., 24. ja 25. mail 1926 a. toime pandud walimistest on hääleõiguslikkudest Juudi rahwusest kodanikkudest osa wõtnud rohkem kui 50% ja on walitud Juudi 1. kultuur-nõufogu liikmeteks järgmised 27 kandidaati:

Wiru walimisringkonnast:

1. Sagorje, Joosep;
2. Schermann, Samuel;
3. Riegmann, Samuel.

Järwa-Wiljandi walimisringkonnast:

1. Jirilson, Gottel-Leib.

Sarju-Lääne-Saare walimisringkonnast:

1. Aisenstadt, Girsch;
2. Rochlin, Afroim;
3. Gurewitsch, Abram;
4. Taub, Abram;
5. Tamarkin, Schmarja;
6. Alompus, Maks;
7. Rubin, Seimann;
8. Markowitsch, Bernhard;
9. Alompus, Rachel;
10. Rogowitsch, Meier;
11. Wolf, Sja.

Pärnu walimisringkonnast:

1. Grodinski, Meische;
2. Lewin, Abram.

Tartu walimisringkonnast:

1. Lewitin, Leib;
2. Resnik, Abram;
3. Mirwitz, Boris;
4. Uswanitsch, Elja;
5. Pajenjohn, Israel;
6. Kropmann, Joosep;
7. Kropmann, Leib.

Walga walimisringkonnast:

1. Polikowski, Samuel;
2. Brodowski, Mooses.

Wõru-Petseri walimisringkonnast:

1. Goldberg, Meier.

Peakomitee esimees Dr. Alompus.

Walga maakonnawalitsuse teadaanne laadapidamise asukoha muutmise asjas Kuikatši wallas.

Walga maakonnandufogu otjusega 19. aprillist 1926 a. lubatakse Kuikatši wallas end. Puka kõrti juures peetawat laata iga aasta 14. mail ja 8. oktoobril jamas wallas Puka alewikus pidada.

Walgas, 21. mail 1926 a. Nr. 123.

Maakonnawalitsuse esimees Jaan Mõttus.

Sekretär J. Kala.

Wiljandi maakonnawalitsuse teadaanne uue laadapidamise kohta Aidu wallas, Wiljandimaal.

Maakonnandufogu otjusega 22./23. aprillist j. a. prot. nr. 1 p. XX on Aidu wallale lubatud pidada laata Paistu tarwitajateühijuse maa peal iga aasta 20. septembril.

Wiljandis, 5. mail 1926 a. Nr. 112.

Maakonnawalitsuse esimees G. Lauri.

Sekretär M. Siitam.